

JUSTITS MINISTERIET

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Klientkontoret

Advokat Hanne Ziebe
Ryesgade 29, 4.
8000 Århus C

København, den 20. april 2011

Journalnr.: 2009/729/01529-
0003

(Bedes anført ved henvendelse)

Reference DIV

Vedrørende Deres klient [redacted] Deres j.nr. 5001796.

Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, har modtaget Deres brev af 13. april 2011, hvor De på vegne af Deres ovennævnte klient har anmodet om erstatning for uberettiget overførsel og om aktindsigt i sagens akter.

Det fremgår af sagen, at direktoratet ved afgørelse af 13. januar 2011 tidligere har truffet afgørelse om aktindsigt i sagen. Der er efterfølgende tilgået et enkelt dokument på sagen, idet Statsfængslet på Søbysøgård den 26. januar 2011 har afgivet en supplerende udtalelse.

Det fremgår af videre af sagen, at direktoratet ved afgørelsen af 13. januar 2011 meddelte Dem afslag på aktindsigt, for så vidt angår begrundelsen for overførslen, samt statsfængslets udtalelse af 27. december 2010.

Afgørelse

Direktoratet finder ikke at De kan meddeles aktindsigt i Statsfængslet på Søbysøgårds supplerende udtalelse af 26. januar 2011. For så vidt angår sagen øvrige dokumenter henviser direktoratet til omtalte brev af 13. januar 2011.

Sagsfremstilling

Det følger af forvaltningslovens § 9, stk. 1, at den, der er part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter. Begæringen skal angive den sag, hvis dokumenter den pågældende ønsker at blive gjort bekendt med.

Det følger dog af bestemmelsens stk. 4, nr. 2, at i forbindelse med varetægtsfængsling samt fuldbyrdelse af fængselsstraf og forvaring gælder bestemmelserne i kapitlet ikke sager om overførelse til andet varetægtsfængsel eller anden afsoningsinstitution.

Dette betyder at grundlaget for en afgørelse om overførsel som udgangspunkt er undtaget fra retten til aktindsigt.

Det følger videre af forvaltningslovens § 22 at en afgørelse, der ikke giver en part fuldt ud medhold, skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse.

Kravene til indholdet af en begrundelse fremgår af forvaltningslovens § 24. af bestemmelsens stk. 1, fremgår det således at en begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Det fremgår videre af stk. 2 at begrundelsen om fornødent skal indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning.

Det fremgår dog endeligt af bestemmelsens stk. 3, at § 24, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2 ikke gælder i de sager, der er nævnt i § 9, stk. 4.”.

Som følge heraf er det i sager om overførselssager ligeledes udgangspunktet, at parten ikke gøres bekendt med begrundelsen for den trufne afgørelse.

Begrundelse

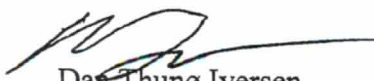
Det fremgår af ovenstående, at De som udgangspunkt ikke meddeles aktindsigt i afgørelsesgrundlaget, samt at De ikke gøres bekendt med begrundelsen for afgørelsen i overførselssager. Direktoratet har dog overvejet spørgsmålet om hvorvidt principperne i offentlighedslovens § 4, stk. 1 om meroffentlighed medfører, at De bør gøres bekendt med afgørelsesgrundlaget og begrundelsen for denne.

Direktoratet er efter en konkret afvejning af den interesse Deres klients har i at kunne benytte sit kendskab til det dokument i sagen, som er undtaget fra aktindsigt overfor de offentlige interesser i sagen, nået til det resultat, at de hensyn der danner baggrund for muligheden for at afskære Deres adgang til aktindsigt og begrundelse bevirker, at De ikke kan meddeles aktindsigt i statsfængslets supplerende udtalelse af 26. januar 2011.

Direktoratet foretager sig herefter ikke yderligere.

Deres klient er *ikke* af direktoratet orienteret om dette brev.

Med venlig hilsen

Dan Thunø Iversen

Folketingets Ombudsmand
Gammel Torv 22
1457 København K.

Telefax: 33 13 07 17 og almindeligt brev

Vores sagsnummer:
5001796

Deres sagsnummer:

Dato:
29-04-2011

Vedr. [redacted] cpr. [redacted]

I ovennævnte sag har Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, nægtet undertegnede aktindsigt ved brev af 20. april 2011.

Sagen behandles ved Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, under sagsnummer **2009/729/01529-0003**.

Kriminalforsorgen henviser til, at der er tale om en sag om overførsel af indsatte mellem kriminalforsorgens anstalter, og at derfor ikke kan gives aktindsigt. Der henvises til Forvaltningslovens § 9, stk. 4.

Min klient blev umiddelbart før overførslen idømt en disciplinærstraf i form af strafcelle. Der er således tale om en såkaldt "blandet sag" i forhold til Forvaltningslovens § 9, stk. 4.

I sin beretning "Inspektion af Statsfængslet ved Sdr. Omme den 28. og 29. januar 2003 7. juli 2003", der hos Folketingets Ombudsmand er behandlet under sagsnummer **2002-4051-628**, udtaler ombudsmanden sig om, hvorledes kriminalforsorgen skal forholde sig, når indsatte begærer aktindsigt i såkaldt "blandede sager", hvor der er (eller vil blive) truffet afgørelse om overførsel eller udelukkelse fra fællesskab, og hvor der tillige er truffet andre afgørelser. Sådanne andre afgørelser kan for eksempel dreje sig om udgangskarantæne, konfiskation eller besøgsrestriktioner.

Da begrænsningen i aktindsigt efter forvaltningslovens § 9, stk. 4, alene angår sager om overførsel af indsatte eller udelukkelse af indsatte fra fællesskab, kan bestemmelsen ikke anvendes i forhold til begæringer om aktindsigt i grundlaget for andre afgørelser - for eksempel en afgørelse om restriktioner i den indsatte adgang til besøg.

Vedrørende spørgsmålet om aktindsigt i "blandede sager" anfører Folketingets Ombudsmand i ovennævnte inspektionsrapports afsnit 11.1.1 blandt andet:

"... Baggrunden for ændringerne er lov nr. 382 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forvaltningsloven hvorved der bl.a. skete en afskæring af retten til partsaktindsigt i sager om overførsel og udelukkelse fra fællesskab. Ændringerne er beskrevet i Justitsministeriets skrivelse nr. 72 af 5. juli 2002 hvormed de administrative regler der blev udfærdiget som følge af lovændringen, blev udsendt til kriminalforsorgens institutioner. Formålet med de ændringer der skete ved lov nr. 382 af 6. juni 2002 var ifølge bemærkningerne til lovforslaget at styrke orden og sikkerhed i forbindelse med strafafsoning mv. Hensigten med afskæringen af retten til aktindsigt er ifølge forarbejderne at modvirke at medindsatte og fængselspersonalet bliver udsat for vold og trusler mv. hvis de giver belastende oplysninger til kriminalforsorgen til brug for f.eks. sager om overførsel af stærke indsatte.

Under behandlingen af det lovforslag der ligger til grund for denne lov, rettede fængselsinspektøren for Statsfængslet i Jyderup en henvendelse af 25. marts 2002 til Retsudvalget. Heri anførte han bl.a. følgende:

"... Det vil trods lovændringen ikke være muligt at yde nogen forhåndsgaranti for, at bestemte oplysninger ... ikke på et senere tidspunkt gøres til genstand for aktindsigt. Der er flere grunde hertil:

For det første forudsætter lovforslaget, at det er muligt i praksis at foretage en klar afgrænsning af de omhandlede sagstyper. Dette gælder imidlertid kun sagerne om valg af varetægtsfængsel eller afsoningsinstitution, ... Derimod vil spørgsmål om overførsel til anden institution/afdeling eller udelukkelse fra fællesskab ikke uden videre kunne afgrænses i forhold til sager om disciplinærstraf, udgangskarantæne, besøgsforbud og lignende ordens-/sikkerhedsmæssige indgreb. I praksis indledes enhver sag om ulovlig eller uønsket adfærd med en ordens-/sikkerhedsmæssig ('disciplinær') undersøgelse, der bl.a. ved afholdelse af forhør skal tilvejebringe de relevante fakta. På grundlag heraf konkluderes, hvad der anses for bevist eller antageliggjort, og først derefter tages der stilling til, hvilken reaktion eller foranstaltning, der bør iværksættes. Da undersøgelsen under processens gang således typisk ikke er defineret ved dens (mulige) resultat, fx overførsel eller udelukkelse fra fællesskab, vil den indsatte, som er genstand for undersøgelsen, under sagens gang have ret til både aktindsigt og partshøring (med mindre der efter fvl. § 15 er konkret grundlag for at gøre undtagelse). ...

Man kan ikke konstruere sig ud af dette problem ved allerede fra begyndelsen at hævde, at sagen er fx en overførselssag. Erfaringsmæssigt ender mange af disse sager ikke med overførsel, men med en disciplinærstraf eller anden foranstaltning; og ved en sådan konstruktion ville man således uberettiget omgå forpligtelsen til at tillade aktindsigt og foretage partshøring i disciplinærsagen. Kravet ville jo endog bestå i, at sagen skulle navngives, allerede inden det vides, hvad den handler om, idet oplysningerne ifølge sagens natur først kommer frem, efter at anonymitetsgarantien er stillet.

Hvis undersøgelsen - uanset den måtte være defineret som fx en overførselssag - kun fører til disciplinærstraf, besøgsrestriktioner, udgangskarantæne, konfiskation af effekter el.lign., vil der også efterfølgende være ret til aktindsigt.

Selv om man forudsatte, at en sag fra start til slut kunne defineres som en overførselssag, ville der opstå et problem, fordi grundlaget for en overførsel i de fleste tilfælde også vil medføre andre indgreb, herunder typisk tilbagekaldelse af en udgangstilladelse og fastsættelse af udgangskarantæne, jfr. sfbl. § 49, (samt politianmeldelse, jfr. nedenfor). Forvaltningsprocessen skal i sager om udgangsmisbrug fortsat indebære både aktindsigt, partshøring og pligt til en materiel begrundelse for afgørelsen. Adgangen hertil vil næppe kunne afskæres, fordi der samtidig træffes bestemmelse om overførsel."

I et svar som Retsudvalget i den anledning indhentede fra Justitsministeriet, er følgende anført:

"...

Justitsministeriet er enig i, at der i en række tilfælde kan opstå afgrænsningsspørgsmål om, hvorvidt en sag falder inden for de sagskategorier, der er opregnet i den foreslåede bestemmelse. Sådanne afgrænsningsspørgsmål er imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse en nødvendig konsekvens af, at bestemmelsen er begrænset til visse afgørelsestyper.

Det bemærkes herved, at det - som anført i pkt. 3.3.3. i bemærkningerne til det pågældende lovforslag, der bygger på en udtalelse fra Straffelovrådets flertal fra 1996 - er Justitsministeriets opfattelse, at en begrænsning i adgangen til aktindsigt bør forbeholdes de sagstyper, hvor der er sådanne tungtvejende grunde til at indføre begrænsninger, at de overstiger de modstående hensyn. Justitsmini[steriet har] derfor fundet, at de foreslåede begrænsninger i retten til aktindsigt ikke bør omfatte bl.a. sager om disciplinærstraf, jf. herved også lovforslagets pkt. 3.2.2. om Straffelovrådets overvejelser.

Som følge af den nævnte afgrænsning kan der - som anført i den pågældende henvendelse - bl.a. opstå tilfælde, hvor der i forbindelse med fængselsmyndighedernes behandling af en konkret sag kan være spørgsmål både om at træffe foranstaltninger omfattet af den foreslåede begrænsning i retten til aktindsigt (f.eks. overførsel til andet fængsel) og om at træffe for[anstaltninge]r, der ikke er omfattet af den foreslåede begrænsning i retten til aktindsigt (f.eks. disciplinærstraf).

I relation til oplysninger, der indgår i 'blandede' sager af denne karakter, vil det efter Justitsministeriets opfattelse ikke være muligt at anvende den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 4, såfremt der - udover afgørelser omfattet af opregningen i den foreslåede bestemmelse - er truffet en afgørelse eller er en nærliggende mulighed for, at der vil blive truffet en afgørelse om forhold, der falder uden for den [foreslåede] bestemmelse (som f.eks. idømmelse af disciplinærstraf). De pågældende oplysninger vil i så fald være undergivet partens ret til aktindsigt, medmindre der efter en konkret vurdering er grundlag for at undtage oplysningerne fra retten til aktindsigt f.eks. efter forvaltningslovens § 15, stk. 1, nr. 3, der er omtalt i pkt. 3.1.1. i lovforslagets bemærkninger."

Der klages til Folketingets Ombudsmand over, at jeg ikke har modtaget den omhandlede aktindsigt.

Kopi af denne skrivelse tilgår Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Med venlig hilsen

Hanne Ziebe
advokat

Advokat Hanne Ziebe
Ryesgade 29, 4.
8000 Århus C

København, den 9. maj 2011

Journalnr.: 2009/729/01529-
0003

(Bedes anført ved henvendelse)
Reference DIV

Vedrørende Deres klient [redacted], Deres j.nr. 5001796.

Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, har den 2. maj 2011 modtaget en kopi af Deres brev af 29. april 2011 til Folketingets Ombudsmand, hvor De på vegne af Deres klient har klaget over direktoratets afgørelse af 20. april 2011, hvormed direktoratet undtog følgende dokumenter fra Deres aktindsigt:

- Begrundelsen for overførelsen fra Statsfængslet på Søbysøgård,
- Udtalelse af 27. december 2010 fra Statsfængslet på Søbysøgård, samt
- Supplerende udtalelse af 26. januar 2011 Statsfængslet på Søbysøgård.

Afgørelse

Direktoratet har på ny gennemgået sagen og finder nu, at De kan meddeles meroffentlighed for så vidt angår dele af de ovenfor anførte dokumenter.

Dele af dokumenternes indhold er dog fortsat undtaget fra Deres aktindsigt.

Retsgrundlag

Det følger af forvaltningslovens § 9, stk. 1, at den, der er part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter. Begæringen skal angive den sag, hvis dokumenter den pågældende ønsker at blive gjort bekendt med.

Det følger dog af bestemmelsens stk. 4, nr. 2, at i forbindelse med varetægtsfængsling samt fuldbyrdelse af fængselsstraf og forvaring gælder bestemmelserne i kapitlet ikke sager om overførelse til andet varetægtsfængsel eller anden afsoningsinstitution.

Det følger videre af forvaltningslovens § 9, stk. 4, nr. 4, at i forbindelse med varetægtsfængsling samt fuldbyrdelse af fængselsstraf og forvaring gælder bestemmelserne i kapitlet ikke sager om udelukkelse fra fællesskab.

Dette betyder at grundlaget for en afgørelse om overførsel eller udelukkelse fra fællesskab som udgangspunkt er undtaget fra retten til aktindsigt.

Det følger videre af forvaltningslovens § 22 at en afgørelse, der ikke giver en part fuldt ud medhold, skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse.

Kravene til indholdet af en begrundelse fremgår af forvaltningslovens § 24. af bestemmelsens stk. 1, fremgår det således at en begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Det fremgår videre af stk. 2 at begrundelsen om fornødent skal indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning.

Det fremgår dog endeligt af bestemmelsens stk. 3, at § 24, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2 ikke gælder i de sager, der er nævnt i § 9, stk. 4.

Som følge heraf er det i sager om overførsel og udelukkelse fra fællesskab ligeledes udgangspunktet, at parten ikke gøres bekendt med begrundelsen for den trufne afgørelse.

Begrundelse

Det fremgår af ovenstående, at De som udgangspunkt ikke meddeles aktindsigt i afgørelsesgrundlaget, samt at De ikke gøres bekendt med begrundelsen for afgørelsen i overførselssager. Direktoratet har dog som anført ovenfor på ny overvejet spørgsmålet om hvorvidt principperne i offentlighedslovens § 4, stk. 1 om meroffentlighed medfører, at De kan gøres bekendt med indholdet af de ovenfor anførte dokumenter.

Direktoratet er efter en konkret afvejning af den interesse, Deres klients har i at kunne benytte sit kendskab til de dokumenter i sagen, som er undtaget fra aktindsigt, overfor de offentlige interesser i sagen, nået til det resultat, at De kan få aktindsigt i dele af de ovenfor anførte dokumenter.

Direktoratet finder dog fortsat, at hensynet til de offentlige interesser der danner baggrund for udgangspunktet om, at der ikke er adgang til aktindsigt i sager vedrørende overførsel og udelukkelse fra fællesskab med så betydelig vægt taler imod meroffentlighed, at dele af dokumenternes indhold fortsat er undtaget fra Deres aktindsigt.

Deres klient er *ikke* af direktoratet orienteret om dette brev.

Folketingets Ombudsmand har til orientering modtaget en kopi af dette brev.

Direktoratet foretager sig herefter ikke yderligere.

Med venlig hilsen

Dan Thunø Iversen